

klub mladih za zaštitu mentalnog zdravlja - Užice

ŠTA JE ZAPRAVO MENTALNO ZDRAVLJE?

Nije isto što i biti stalno srećan

Ako danas nisam dobro, da li to znači da nešto nije u redu sa mnom?

Koliko puta si na pitanje „Kako si?“ odgovorio ili odgovorila sa: „Dobro sam“, iako baš i nisi bio ili bila? Možda si bio umoran, nervozan, pod stresom zbog škole ili te je pogodila svađa sa prijateljem. A onda otvoriš Instagram ili TikTok i čini ti se da su svi oko tebe srećni, uspešni i puni energije. Lako je pomisliti da si jedini kome nije baš najbolje.

Ali istina je drugačija. Mentalno zdravlje ne znači da si stalno srećan. To nije život bez problema, neprijatnih emocija ili loših dana. Naprotiv, ono podrazumeva sposobnost da se nosimo sa izazovima, da prepoznamo kako se osećamo, da gradimo dobre odnose sa drugima i da znamo kada nam je potrebna podrška.

MIT ILI ČINJENICA?

MIT: Mentalno zdravlje znači da si stalno srećan.

ČINJENICA: Mentalno zdravlje nije

odsustvo tuge, stresa ili problema. Ono znači da umeš da prepoznaš kako se osećaš, da se nosiš sa izazovima i da znaš kada treba da potražiš podršku.

Upravo zato stručnjaci danas mentalno zdravlje ne posmatraju kao nešto što ili imaš ili nemaš, već kao proces koji se menja tokom života.

Loš dan nije isto što i loš život

Zamisli da si se probudio neraspoložen, dobio lošu ocenu, posvađao se sa roditeljima i još ti je propao plan za izlazak sa društvom. Verovatno bi rekao da ti je taj dan bio katastrofa. Ali da li to znači da ti je ceo život katastrofa? Naravno da ne.

Isto važi i za mentalno zdravlje. Svi imamo dane kada smo tužni, zabrinuti, ljuti ili bezvoljni. To ne znači da sa nama nešto nije u redu. Kao što fizičko zdravlje ne podrazumeva da nikada nećeš dobiti temperaturu ili istegnuti mišić, tako ni mentalno zdravlje ne znači da ćeš uvek biti dobro raspoložen.

Problem nastaje kada poverujemo da neprijatne emocije ne bi trebalo da postoje ili kada ih uporno ignorišemo.

A TI?

Da li si nekada rekao ili rekla „**Dobro sam**“, iako to nije bilo baš tako?

Zašto misliš da nam je ponekad lakše da sakrijemo kako se osećamo nego da to iskreno kažemo?

Emocije nisu neprijatelji

Koliko puta si čuo nekoga da kaže: „Ma nemoj da se nerviraš“, „Razmišljaj pozitivno“ ili „Proći će“? Iako ljudi to često govore iz dobre namere, emocije ne nestaju zato što ih ignorišemo.

Zamisli da na automobilu prekriješ lampicu koja upozorava da nema dovoljno ulja. Lampica će nestati iz tvog vidokruga, ali problem neće. Isto je i sa emocijama. Tuga, strah, bes ili razočaranje nisu znak slabosti. To su informacije koje nam govore da se nešto važno dešava u našem životu.

Mentalno zdravlje ne znači da nikada nećeš biti tužan. Ono znači da umeš da prepoznaš kako se osećaš, da razumeš zašto se tako osećaš i da pronađeš način da se sa tim izboriš.

MOZAK U AKCIJI

Zašto osećamo tremu, strah ili nervozu?

Tvoje telo pokušava da te pripremi za izazov. Srce brže kuca, dlanovi se znoje, a misli jure jer se organizam sprema da odgovori na situaciju. Problem nije u emocijama – problem nastaje kada poverujemo da zbog njih nešto nije u redu sa nama.

Zašto izgleda da je svima bolje nego nama?

Društvene mreže često stvaraju utisak da drugi vode savršene živote. Vidimo fotografije sa putovanja, rođendana, treninga, koncerata i uspeha, ali retko vidimo neprospavane noći, svađe, neuspehe ili trenutke kada neko plače zbog loše ocene ili raskida.

Kada svakodnevno gledamo samo tuđe najlepše trenutke, lako je da pomislimo kako jedino nama nije dobro. Međutim, ono što vidiš na ekranu najčešće nije nečiji ceo život, već pažljivo odabrani delići tog života.

Zato nije fer da svoju svakodnevnicu porediš sa tuđim „najboljim kadrovima“.

DA LI SI ZNAO/ZNALA?

Većina ljudi na društvenim mrežama deli samo mali deo svog života – najčešće trenutke kada su srećni, uspešni ili se lepo provode. Gotovo niko ne objavljuje svoje loše dane, strahove ili neuspehe.

Mentalno zdravlje nije prekidač

Mnogi zamišljaju mentalno zdravlje kao prekidač: ili si dobro ili nisi. U stvarnosti ono mnogo više liči na skalu. Nekada se osećamo odlično, puni smo energije i motivacije. Nekada smo umorni, pod stresom ili zabrinuti. Sve to može da se menja iz dana u dan, u zavisnosti od onoga što nam se dešava.

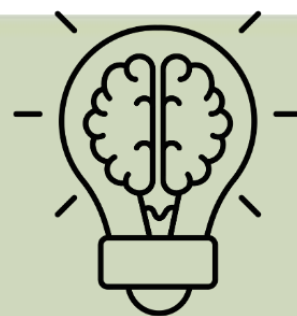
Važno je da primetimo kada nam je teško i da ne čekamo da problemi postanu mnogo veći. Briga o mentalnom zdravlju nije nešto što radimo tek kada „pregorimo“, već nešto što gradimo svakog dana – baš kao što vodimo računa o svom fizičkom zdravlju.

IDEJA ZA ŽIVOT

Sledeći put kada osetiš da si pod velikim stresom, probaj ovo:

- ✓ ostavi telefon na pola sata,
- ✓ izađi u kratku šetnju,
- ✓ popričaj sa nekim kome veruješ.

Male pauze često urade više nego što mislimo.

Šta zaista pomaže?

Ne postoji čarobna formula zbog koje ćeš se svakog jutra probuditi nasmejan. Ipak, istraživanja pokazuju da male navike mogu mnogo da pomognu. Dovoljno sna, redovno kretanje, vreme provedeno sa ljudima kojima veruješ, aktivnosti koje voliš i razgovor kada ti je teško nisu sitnice. To su stvari koje pomažu našem mozgu da se lakše nosi sa stresom.

Isto tako, sasvim je u redu potražiti podršku kada osećaš da sam ili sama više ne možeš da izađeš na kraj sa problemima. Razgovor sa roditeljem, nastavnikom, školskim psihologom ili drugom od poverenja nije znak slabosti. Naprotiv, to je znak da brineš o sebi.

CRVENA ZASTAVICA

Obrati pažnju ako se ovo ne dešava samo jedan ili dva dana, već traje duže vreme:

- teško zaspiš ili se stalno budiš,
- više te ne raduju stvari koje si voleo ili volela,
- povlačiš se iz društva,
- teško ti je da učiš ili obavljaš svakodnevne obaveze.

To ne znači da sa tobom nešto nije u redu, ali jeste znak da bi trebalo da razgovaraš sa nekim kome veruješ.

IZAZOV ZA OVU NEDELJU

Večeras, pre spavanja, odvoji dva minuta i odgovori sebi na tri pitanja:

- ✓ Kako sam se danas stvarno osećao/la?
- ✓ Šta mi je danas prijalo?
- ✓ Šta mi je danas bilo teško?

Ne traži savršene odgovore. Dovoljno je da budeš iskren prema sebi.

ZAPAMTI

Ne moraš da budeš srećan svaki dan da bi bio mentalno zdrav.

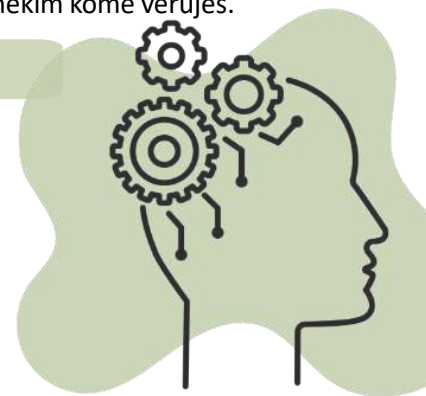
Mentalno zdravlje nije takmičenje u tome ko će duže da čuti i trpi. Ono počinje onda kada sebi dozvoliš da budeš iskren prema sebi i kada znaš da nije sramota potražiti podršku.

MENTALNI KVIZ

1. Šta najbolje opisuje mentalno zdravlje?

- A) Biti stalno srećan i raspoložen.
- B) Nemati nikada probleme ili stres.
- C) Umeti da se nosiš sa izazovima, prepoznaš svoje emocije i znaš kada da potražiš podršku.

2. Tačno ili netačno?

Ako si danas tužan ili neraspoložen, to znači da tvoje mentalno zdravlje nije dobro.

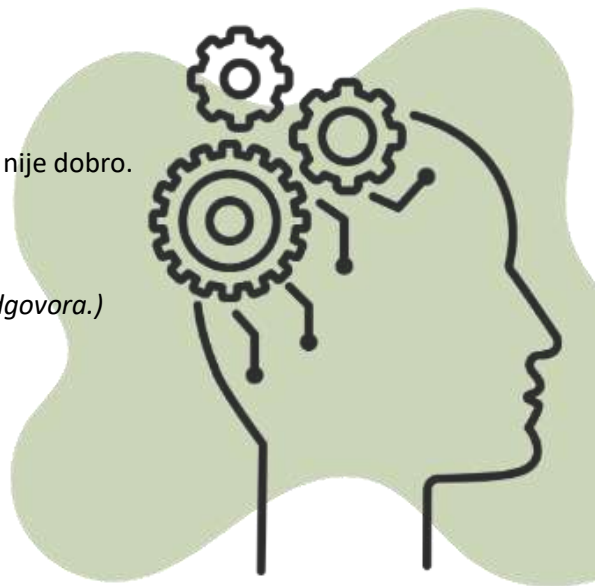
- Tačno
- Netačno

3. Šta od ovoga može da pomogne mentalnom zdravlju? (Može više odgovora.)

- ☐ Dovoljno sna
- ☐ Razgovor sa osobom od poverenja
- ☐ Aktivnost u kojoj uživaš
- ☐ Redovno kretanje
- ☐ Sve navedeno

4. Šta bi uradio/la da primetiš da se već nedeljama osećaš loše i da ti je sve teže da funkcionišeš?

- A) Čutao/la i čekao/la da samo prođe.
- B) Pravio/la se da je sve u redu.
- C) Razgovarao/la sa nekim kome verujem ili potražio/la stručnu pomoć.

SCENA IZ ŽIVOTA A šta bi ti uradio/la?

Drugarica ti već dve nedelje govori da je umorna, da joj se ništa ne radi i da više nema volje ni za stvari koje je ranije volela. Šta bi uradio/la?

- ☐ Rekao/la bih joj da prestane da dramatizuje.
- ☐ Ne bih se mešao/la.
- ☐ Saslušao/la bih je i predložio/la da razgovara sa nekim kome veruje.

ŠTA SU NAUČNICI OTKRILI?

Mentalno zdravlje nije prekidač

Dugo se verovalo da postoje samo dve mogućnosti: ili si mentalno zdrav ili nisi. Danas naučnici znaju da to nije tačno.

Mentalno zdravlje mnogo više liči na **termometar** nego na prekidač. Nekih dana osećamo se odlično, puni smo energije i motivacije. Drugih dana smo umorni, zabrinuti ili pod stresom. Sve to može da se menja u zavisnosti od onoga što nam se dešava.

To znači da jedan loš dan **ne određuje** tvoje mentalno zdravlje – baš kao što jedna kiša ne znači da je celo leto loše.

☹️ Zašto nam se čini da su svi drugi srećniji?

Naš mozak ima jednu zanimljivu osobinu – mnogo lakše primećuje ono što nam nedostaje nego ono što već imamo. Kada tome dodamo društvene mreže, gde ljudi uglavnom objavljuju svoje najbolje trenutke, lako je da pomislimo da su svi drugi srećniji, uspešniji ili zabavniji od nas.

Ali mi tada upoređujemo **svoj ceo život** sa **tuđim najlepšim trenucima**. To nikada nije pošteno poređenje.

🛌 San je jedan od najboljih čuvara mentalnog zdravlja

Dok spavaš, tvoj mozak ne odmara – on sređuje uspomene, obrađuje emocije i priprema se za novi dan. Kada dugo ne spavaš dovoljno, mnogo lakše postaješ nervozan, tužan ili razdražljiv, a teže se koncentrišeš i donosiš dobre odluke. Zato san nije gubljenje vremena. To je jedna od najvažnijih stvari koje možeš da uradiš za svoje mentalno zdravlje.

